

Л. Кукоба,
наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ,
канд. іст. наук

ІРАНО-ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ КОНФЛІКТ У КВІТНІ 2024 Р.: ВИСНОВКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Опубліковано: Кукоба Л. Ірано-Ізраїльський конфлікт у квітні 2024 р.: висновки для України // Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни. 2024. Випуск 17 (113). С. 35-43.

Черговий конфлікт на Близькому Сході, а саме іранська атака на Ізраїль, продемонстрував, що подібні ситуації в різних регіонах світу можуть мати певні наслідки для України. Як зазначають експерти, ескалація конфлікту Ізраїлю та Ірану набуває все більш загрозливих масштабів, які можуть призвести до розгортання широкомасштабної війни на Близькому Сході. Експерти кажуть, що Тегеран не готовий до цього, але будь-який сценарій загострення неминуче призведе до економічних та безпекових проблем не лише в регіоні, але й у США та Європі (zaborona.com).

Багаторічний конфлікт Ірану та Ізраїлю зумовлений суперництвом двох країн у регіоні. Єрусалим неодноразово завдавав ударів по іранських формуваннях та їхніх військових об'єктах на території третіх країн (зокрема Сирії), розглядаючи їх як такі, що потенційно можуть використовуватись проти Ізраїлю. Аналітик Українського інституту майбутнього, експерт з питань міжнародної політики та Близького Сходу Ілія Куса наголошує: «Територія Сирії вже давно використовується іранцями для перевалки різних військових вантажів через Ірак, Сирію і далі в Ліван до шіїтської організації «Хезболла». Тому Ізраїль завдає ударів, і не вперше: їх було вже понад 20 з початку 2024 року, і більш як півсотні – торік. Переважно Ізраїль б'є по складах з боєприпасами, військових конвоях, арсеналах. Під ударом також проіранські формування, які відповідають за сухопутний маршрут, що дозволяє Ірану поставляти зброю своїм проксі в сусідні з Ізраїлем країни» (zaborona.com).

13 квітня 2024 р. відбулась операція під назвою «Справжня обіцянка». Ввечері 13 квітня Іран розпочав атаку на Ізраїль, запустивши ударні безпілотники. А в ніч на 14 квітня Іран здійснив масований удар із використанням ракет та безпілотників по Ізраїлю. За даними ЦАХАЛу, Тегеран запустив по Ізраїлю понад 300 ракет і безпілотників. Як повідомлялося, масовану ракетно-дронову атаку Ірану, Іраку та Ємену Ізраїль зміг відбити завдяки тим засобам, яких катастрофічно не вистачає Україні, а

деяких взагалі немає. 99 % з 300 ракет і дронів не досягли території країни і були збиті на шляху до цілей (glavcom.ua). Тут також варто додати, що збивати повітряні цілі Ізраїлю допомагали США та Великобританія.

Приводом для удару Ірану стала ізраїльська атака по дипломатичному кварталу в Дамаску 1 квітня. В результаті загинули іранські генерали Мохаммад Реза Захеді та Мохаммад Хаді Хаджа Рахімі, а також п'ять офіцерів Корпусу вартових ісламської революції (suspilne.media).

Експерт Ілія Куса зауважує, що удар по іранському консульству 1 квітня 2024 року був однією з успішних операцій: ліквідовано бригадного генерала Мохаммада Реза Захеді, який відповідав за військову логістику Ірану. «Він був важливою фігурою в іранському війську. Він служив у Корпусі вартових Ісламської революції і був ветераном цього підрозділу. Генерал багато років відповідав за логістику і комунікацію між Іраном та проіранськими силами в Сирії та Лівані, зокрема займався перекиданням військових вантажів. Координував співпрацю з проксі в цих країнах. Номінально Захеді був головним в Ірані у питаннях війни Ізраїлю та ХАМАС, тобто він міг відповідати за комунікацію та операції Ірану в цьому регіоні» (zaborona.com).

«Пакет» ударів ракетами та безпілотниками був змодельований Іраном за тими, які російські загарбники неодноразово використовували проти України (glavcom.ua).

Атака завдала більш обмежену шкоду, ніж передбачалося, ймовірно, через те, що іранці недооцінили величезні переваги Ізраїлю в захисті від таких ударів порівняно з Україною. Зазначається, що удар Ірану складався з приблизно 170 безпілотників, 30 крилатих ракет і 120 балістичних ракет. Безпілотники були запущені задовго до того, як були запущені балістичні ракети, дуже ймовірно, в очікуванні, що вони досягнуть «вікна» протиповітряної оборони Ізраїлю приблизно в той самий час, що й крилаті ракети та безпілотники. Такий підхід росіяни неодноразово використовували проти України, пише ISW (Інститут вивчення війни). Мета такого пакету полягає в тому, щоб повільніші крилаті ракети та безпілотники відволікали й пригнічували протиповітряну оборону, щоб дозволити балістичним ракетам, які набагато важче збити, досягти своїх цілей. Інститут вивчення війни пояснює, що Іран, ймовірно, не сильно розраховував, що крилаті ракети та дрони вразять цілі, але сподівався, що це зробить значно більший відсоток балістичних ракет. Водночас лише кілька балістичних ракет із загальної кількості випущених (120) пробіли ізраїльську протиповітряну оборону та вдарили поблизу військових баз (glavcom.ua).

Аналітики зазначають: «Здатність Ірану пробити ізраїльську протиповітряну оборону навіть невеликою кількістю великих балістичних ракет викликає серйозні занепокоєння щодо безпеки Ізраїлю. Російські удари по Україні продемонстрували, що навіть невелика кількість точних ударів по ключових вузлах енергетичної та іншої інфраструктури може призвести до значних наслідків. Ізраїль та його партнери не повинні виходити з цієї успішної оборони з почуттям самовдоволення» (glavcom.ua).

Військове керівництво Тегерану вважає цю операцію успішною, хоча Ізраїль і союзники збили майже всі цілі, що загрожували ізраїльським містам. Іранські лідери пообіцяли, що не планують продовжувати агресію проти Ізраїлю, адже свою місію помсти за обстріл консульства вважають виконаною. Якщо, звісно, Єрусалим не вчинить проти Ірану інших агресивних дій (forbes.ua).

Повідомлення з Тегерану вказують на те, що країна не зацікавлена у подальшому розгортанні конфлікту. Передусім іранські чиновники завчасно написали Вашингтону та середньосхідним столицям про свою майбутню атаку, тобто Ізраїль і союзники мали час підготувати ППО. Крім того, вони ж усіляко наголошували на тому, що це одноразова акція відплати. А вранці після атаки очільник генштабу Ірану написав: «Наші операції завершено, і ми не маємо наміру їх продовжувати». Але це не означає, що Ізраїль закінчив з Іраном. Дізнавшись про запланований удар, міністр закордонних справ Ізраїлю Ісраель Кац сказав, що «якщо Іран нападе зі своєї території, Ізраїль завдасть удару у відповідь по Ірану» (forbes.ua).

Ця атака потенційно може мати два негативні наслідки для Ірану: виявлення обмеженості атакувальної спроможності країни, адже тотальну більшість її дронів і ракет вдалося збити; повернення прихильності світу на бік Ізраїлю, хоча до того країну все частіше критикували за надмірну жорстокість проти палестинців (forbes.ua).

Експерти Інституту вивчення війни (ISW) впевнені, що Іран засвоїв негативний досвід атаки 13 квітня та поділиться ним з російськими військовими, щоб у майбутньому розробляти ефективніші удари по Ізраїлю та силам США. Не виключено, що напад, який допоміг Ірану визначити сильні та слабкі сторони ізраїльської системи ППО в поєднанні з тактикою російських ударів по ключових вузлах енергетичної та іншої інфраструктури України, вплине на вибір іранською воєнщиною наступних цілей для атак по Ізраїлю (cpd.gov.ua).

Як результат нападу, лідери країн Євросоюзу за підсумками саміту у Брюсселі заявили, що розширять санкції щодо Ірану у зв'язку з атакою на Ізраїль у ніч на 14 квітня. Згідно з заявою ЄС, більшість обмежень

торкнуться виробництва безпілотників та ракет. Згодом Міністри закордонних справ ЄС дійшли згоди щодо розширення санкцій проти Ірану. Вони спрямовані на обмеження експорту із ЄС компонентів, які використовуються у виробництві іранських безпілотників і балістичних ракет. Про це заявив верховний представник Євросоюзу із закордонних справ Жозеп Боррель. «Євросоюз досяг політичної угоди щодо посилення санкцій проти Ірану. Санкції покликані обмежити експорт із ЄС компонентів, які використовуються у виробництві безпілотних літальних апаратів та балістичних ракет, а також обмежити постачання безпілотників та ракет на Близький Схід та у Червоне море», – наголосив Боррель (suspilne.media).

Якщо Ізраїль вирішить відповісти на повітряну атаку Ірану, то, крім дестабілізації регіону, наслідки можуть бути такими: США можуть прямо виступити на боці свого союзника – Ізраїлю; іранські проксі стануть ще жорстокішими та войовничішими; ще більше зближення Ірану із Китаєм та Росією; нові санкції Заходу проти Ірану; виробництво ядерної зброї Іраном, якщо у нього не вийде захиститися від Ізраїлю звичайною зброєю (forbes.ua).

Є причини вірити в те, що ескалації можна буде уникнути. Адже США намагались переконати Ізраїль не загострювати ситуацію, хоча це не може гарантувати повну згоду зі сторони Ізраїлю. З боку Ірану обстріл був повідомленням, яке мало застерегти Ізраїль від подальшого перетину червоних ліній (таких, як удар по консульству). Ймовірно, Ізраїль його зрозумів. Середній Схід не вибухнув черговим конфліктом, але така небезпека нікуди не зникла, адже Ізраїль та Іран все ще можуть застрягти у замкненому колі ударів у відповідь (forbes.ua).

Останні новини повідомляють, що армія оборони Ізраїлю вирішила, як відповідь на атаку Ірану. Про це повідомили в The Jerusalem Post з посиланням на джерела. За їхніми словами, на цей момент ізраїльські військові не визначилися з датою удару у відповідь, оскільки це вимагає певної підготовки. Як зазначає The Jerusalem Post, Ізраїль намагається мінімізувати негативні наслідки удару у відповідь, щоб не допустити ескалації в регіоні. Тим часом рішення про атаку у відповідь може змінитися на етапі підготовки до неї, кажуть співрозмовники газети. Якого саме удару буде завдано, джерела не уточнили. The Jerusalem Post пише, що можлива атака на ядерні об'єкти або атаки безпілотниками та балістичними ракетами. Також розглядається запровадження санкцій проти іранського Корпусу вартових ісламської революції чи кібератака (suspilne.media).

Серед передбачуваних варіантів нападу – удар по іранських ядерних об'єктах, «середній варіант» – удар по безпілотниках або балістичних ракетах, які безпосередньо брали участь в іранському ударі, або більш

обмежені варіанти – вбивства конкретних осіб або покарання чиновників КСІР за кордоном разом із їхніми спільниками; або поєднання деяких із перерахованих вище варіантів із великою кібератакою (unian.ua).

Проте, зазначає видання, деякі сигнали вказують на те, що ВПС будуть задіяні для досягнення незвично значущої мети. Зазначається, що ЦАХАЛ оголосив про навчання в північному регіоні з метою перевірки взаємодії між своїми кібер-технічними підрозділами та оперативними підрозділами Північного командування. «Це підкреслює, що частина відповіді Ізраїлю Ірану може бути в кіберсфері. Цілком можливо також, що напад з боку єврейської держави призведе до подальшого контрудару з боку Тегерана і його головної довіреної особи, «Хезболли» (unian.ua).

На думку політолога Олега Постернака, ця ситуація показала одну суттєву деталь: у світовій геополітиці відчутний пошук меж, які б не дозволили трансформувати суперечності в глобальну війну. «Кожна із сторін прораховує поведінку іншої і здійснює кероване протистояння, коли воєнні активності є цілком прогнозованими і зрозумілими. Тому цей конфлікт дуже схожий на керовану гру, «договірний матч», в якій США слідкує за його «непереростанням» у глобальну війну, стримуючи Ізраїль від непропорційної реакції, та залучає до цього європейських та арабських союзників. Іран же діє обережно, розуміючи, що Захід фактично «дозволяє» йому певним чином відреагувати, але так, щоб не була перейдена «червона лінія» і не завдана безпосередня шкода населенню та воєнній інфраструктурі Ізраїлю». Однак конфлікт відрізняється від попередніх, в яких Іран діяв непрямим чином через проксі-угруповання «Хезболла», «Хамас» та єменських хуситів. У цьому випадку Іран здійснив прямий безпосередній обстріл Ізраїлю, чим пришвидшив демонтаж попередньої моделі конфліктного «співжиття» ворогуючих сил на Близькому Сході і зробив її абсолютно новою (ukrinform.ua). «Разом з тим, США та союзники через тактичну обережність фактично погоджуються на нову геополітичну реальність, що може бути сприйняте Іраном, Китаєм, РФ та Північною Кореєю як черговий факт послаблення Заходу у всесвітньому масштабі. Це ставить багато питань щодо туманної перспективи зняття напруженості в регіоні, адже Ізраїль фактично є ядерною державою, і Іран знаходиться у кількох кроках до отримання ядерної зброї», – акцентує Олег Постернак (ukrinform.ua).

Питання переростання протистояння у масштабніший регіональний конфлікт та розширення його на Євразійський континент залежить від низки факторів, насамперед від вибору Ізраїлю. Якщо він погодиться вважати ситуацію вичерпаною, то світова увага досить швидко повернеться до ситуації в секторі Гази й російсько-української війни. Якщо ж Ізраїль зробить

наступний крок в ескалації з Іраном, це призведе до подальшого розгортання конфлікту з невизначеними перспективами. На боці Ізраїлю стануть США й країни G7, на боці Ірану – рф, КНДР, іранські проксі в Ємені, Іраку, Лівані. Китай і арабські країни, найімовірніше, зберігатимуть нейтралітет (cpd.gov.ua).

19 квітня відбувся ймовірний удар Ізраїлю по Ірану. Низка дипломатів закликали обидві країни відмовитися від подальшої ескалації. Так, президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн заявила, що «абсолютно необхідно, щоб регіон залишався стабільним і щоб усі сторони утримувалися від подальших дій» (dw.com). Канцлер Олаф Шольц застеріг від загострення на Близькому Сході. «Усі повинні подбати зараз і в найближчому майбутньому про те, щоб не допустити подальшої ескалації війни», – сказав він на конференції Соціал-демократичної партії Німеччини (СДПН) (dw.com). Такі заклики прозвучали і від заступника міністра закордонних справ Франції Жана-Ноеля Барро. «Все, що я можу сказати, це те, що позиція Франції полягає в тому, щоб закликати всіх учасників до деескалації та стриманості», – зазначив він (dw.com).

Конфлікт на Близькому Сході може вплинути на можливості рф продовжувати війну в Україні. У разі розгортання широкомасштабної війни між Іраном та Ізраїлем потенційні поставки іранської зброї для росії можуть бути скасовані – зокрема йдеться про балістичні ракети. Ілія Куса вважає, що війна на Близькому Сході може вплинути на військову й економічну підтримку України. Бойові дії спровокують великі проблеми з постачанням місцевої нафти, і це зруйнує плани Заходу щодо диверсифікації імпорту енергоресурсів за допомогою близькосхідних держав (zaborona.com). Експерт, заступник директора Центру близькосхідних досліджень Сергій Данилов зазначає «Дестабілізація регіону призведе до підвищення цін на нафту, що вигідно росії. Також дестабілізація спричинить низку соціальних проблем, з якими стикнуться країни ЄС та США – це гуманітарні й міграційні питання та проблеми в галузі безпеки. Тому уряди будуть вимушені направляти частину ресурсів не в Україну, а в той регіон» (zaborona.com). Хоча підвищення цін на нафту і очікувалось після конфлікту, але цього не відбулось. Попри обмежений збиток, аналітики очікували принаймні короткочасного зростання цін, але для більш значного і тривалого впливу ескалації на ціни знадобиться суттєве порушення поставок, наприклад, обмеження судноплавства в Ормузькій протоці поблизу Ірану (epravda).

Дипломат, ексміністр закордонних справ України Павло Клімкін щодо наслідків можливої повномасштабної близькосхідної війни вважає наступне:

«Для нас це означає масивне перемикання уваги на Близький Схід саме тоді, коли ця увага критично потрібна. У короткостроковій перспективі Іран звісно не постачатиме зброю РФ, адже йому вона самому потрібна. І шанси на ухвалення американського пакета допомоги можуть змінитися, якщо звісно в цих умовах не буде прийняте рішення пакет розділити окремо на нашу та ізраїльську допомогу. Тобто свої плюси та переваги теж можливі, хоча й неочевидні. Однак питання номер один у тому, що Захід реально стикається з перспективою ведення двох масштабних війн та необхідністю зробити чимало стратегічних рішень. І це в умовах, коли Захід до двох війн не готовий – ані ментально, ані політично, ані мілітарно. В будь-якому разі як західні, так і незахідні лідери зараз дивитимуться, чи не потрібне коригування теперішніх стратегій, і якщо так, то яке саме. І нам наразі потрібно зробити все і навіть більше, щоб іранська атака та її наслідки не стали «чорним лебедем» для нас і нашої підтримки» (espreso.tv).

Щодо конфлікту між Ізраїлем та Іраном можна зустріти позитивні оцінки. Події в Ізраїлі безпосередньо не загрожують Україні. Ба більше, з військової точки зору послаблення Ірану «в будь-якому вигляді», зокрема внаслідок можливої атаки Ізраїлю у відповідь, піде на користь Україні, адже іранське керівництво більше не зможе надавати Росії військову допомогу в колишніх обсягах, зокрема «Шахедів» та ракет (cpd.gov.ua). Політолог Володимир Фесенко не вважає, що напад Ірану на Ізраїль матиме сильний вплив на війну РФ проти України. За його словами, якщо нинішнє протистояння між Ізраїлем та Іраном буде продовжуватися, тоді Тегерану знадобиться велика кількість ракет і безпілотників для нових масованих ударів. Це призведе до того, що Іран більше не зможе постачати озброєння Росії. Водночас для України це не має суттєвого значення, тому що Росія вже виробляє у великих кількостях безпілотники за іранською ліцензією на своїй території. Обсяги цього виробництва є більшими, ніж постачання. «Ми вже маємо справу з іранськими безпілотниками, які виробляються в Росії. Тому на нас ця ситуація напряму не впливає з точки зору постачання Іраном якихось видів зброї», – наголосив Фесенко (fakty).

Щодо постачання Іраном до Росії ракет, то у разі загострення воно теж зменшиться. Однак агресор уже нарощує виробництво власних снарядів, зазначає експерт. Він відзначив, що минулого року на Україну загострення в секторі Гази мало негативний вплив. Це було однією з причин браку артилерійських снарядів в українській армії. Політолог наголосив, що ситуація з атакою Ірану на Ізраїль зараз навряд чи принципово позначиться на рівні підтримки для України. Це пов'язано з тим, що наразі однією з головних проблем є

дефіцит на складах країн НАТО, а не те, що союзники переключать увагу на Ізраїль ([fakty](#)).

За розрахунками кремля, удари по Ізраїлю відволікають увагу США та Європи від подій в Україні, адже Захід не готовий до двох викликів одночасно і віддасть перевагу допомозі Ізраїлю як головному американському партнеру на Близькому Сході. Втім, дії Ірану в поєднанні з підтримкою РФ становлять ризик розширення війни на весь регіон та Європу. Тому, очевидне співництво двох режимів у поширенні терору вимагає рішучої та об'єднаної відповіді США і союзників, спрямованої на демонтаж воєнно-політичних спроможностей Ірану, КНДР та інших ситуативних союзників Росії не тільки на Близькому Сході, а насамперед в Україні. Це підкреслює необхідність ефективної й добре забезпеченої системи ППО, здатної підтримувати високий рівень перехоплення, щоб не допустити підвищення ефективності російської ударної кампанії в Україні. У цьому контексті Міністр закордонних справ Польщі Р. Сікорський у своєму коментарі подій в Ізраїлі підкреслив важливість ухвалення допомоги з боку США для України та Ізраїлю в частині посилення протиракетної оборони Ізраїлю та оснащення подібними системами України ([cpd.gov.ua](#)).

Серед позитивних моментів ще також існує думка, що події в Ізраїлі, безумовно, зменшать кількість лобістів «мирних переговорів» з Росією на умовах анексії українських територій та укріплять позиції по просуванню положень Української формули миру на Глобальному саміті миру у Швейцарії ([cpd.gov.ua](#)).

Одразу після здійснення іранської атаки на Ізраїль серед ЗМІ та експертів ширилось твердження, що повторні загрози актуалізують надання допомоги Ізраїлю, яка йде в одному пакеті з Україною. Тоді ж керівництво республіканців у Палаті представників Конгресу США оголосило, що голосуватиме за допомогу Ізраїлю через напад зі сторони Ірану. Вже 20 квітня Палата представників США схвалила законопроект про допомогу Україні на понад 60 млрд доларів. Пакет підтримала більшість конгресменів Палати представників США: 310 конгресменів «за», «проти» було подано 112 голосів. 23 квітня Сенат США проголосував за скорочення процедури розгляду законопроекту про додаткове фінансування. Йдеться, зокрема, про підтримку України ([lb.ua](#)).

24 квітня Сенат остаточно підтримав закон про допомогу Україні на понад 60 мільярдів доларів. Це сталося після того, як рішення схвалила Палата представників. Далі законопроект підписав президент США Джо Байден. Він анонсував швидке відправлення військової допомоги Україні. До першого пакета в межах нової допомоги увійшли боєприпаси для HIMARS,

155-мм артилерійські снаряди, БМП Bradley, важкі протитанкові керовані ракети (TOW), ракети для ППО RIM-7 і AIM-9M та інше (rubryka.com). Також стало відомо, що США таємно передали Україні далекобійні ATACMS ще в складі попереднього, березневого пакета допомоги. Ці ракети вже використали в бою. Паралельно Україна домовилася із США про постачання нових ATACMS (rubryka.com).

Вже 26 квітня глава Пентагону Ллойд Остін після засідання у форматі «Рамштайн» оголосив про додаткове зобов'язання від США: «Я радий оголосити про виділення 6 млрд доларів у рамках ініціативи допомоги Україні». За його словами, це дозволить США закуповувати зброю, яку виробляють американські підприємства. Остін додав, що цей пакет допомоги є найбільшим. «Він включатиме критично важливі засоби перехоплення для систем NASAMS і Patriot. Більше безпілотників та іншого обладнання. Велика кількість артилерійських боєприпасів і ракет «земля-повітря». Щоб ця допомога була поставлена на стійку підставу», – Ллойд Остін (rubryka.com). Крім того, міністр оборони США наголосив, що учасники формату «Рамштайн» зобов'язалися виділити понад 95 млрд доларів на безпекову допомогу для України (unian.ua).

Безумовно, черговий конфлікт на Близькому Сході демонструє Україні свої уроки. Зокрема, вказує на крайню необхідність в авіації. Військовий аналітик Ігаль Левін наголосив, що в протидії іранській загрози з повітря авіація відіграла якщо не ключову, то вкрай важливу роль. Дроникамікадзе і крилаті ракети – це аеродинамічні цілі, себто їх за простою можна збити за допомогою винищувачів (ukrinform.ua). Щодо другого уроку, то політолог Тарас Загородній зазначає, що «Ізраїлю допомагають, бо він сам собі допомагає. Давно і системно. Й інвестиції в Ізраїль йдуть насамперед тому, що він може захистити ці самі інвестиції. (...). Для цього потрібно скоротити непотрібні витрати, обмежити непотрібний імпорт, щоб не вивозити за кордон валюту (наприклад, завезення елітних авто в країну тощо), скоротити купу чиновницького непотребу, обкласти податками «банкірчиків», які не хочуть фінансувати ВПК, «баронів», які лише вивозять сировину за кордон і не розвивають промисловість. Увесь зібраний ресурс – у розширення державного замовлення для приватного ВПК. Тоді нам всі будуть допомагати. Бо сильним завжди допомагають» (ukrinform.ua). Також до уроків належить необхідність вміти лобіювати свої інтереси за межами країни так, як це робить Ізраїль. Адже він за рахунок потужного єврейського лобі в США й інтересів у сковуванні диктатур Близького Сходу має значну допомогу Вашингтона, причому не лише фінансову (lb.ua).

Хоча черговий конфлікт на Близькому Сході може привести в майбутньому до ескалації та переростання у повноцінну війну в регіоні, але США та союзники спрямовують зусилля щодо його врегулювання та деескалації. Якщо одразу після подій 14 квітня ширились думки, що це знову відверне увагу від подій в Україні, то протягом тижня відбулось протилежне. Атака Ірану на Ізраїль стала каталізатором позитивних рішень щодо надання Україні потужної допомоги, на яку очікувалось тривалий час. Звісно, ці події вимагають засвоєння уроків щодо підвищення обороноздатності країни та професійнішого лобювання державних інтересів серед ключових союзників.